

พระพุทธศาสนา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

- ๑_หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา
- ๒_แผนการจัดการเรียนรู้
- ๓_PowerPoint_ประกอบการสอน
- ๔_Clip
- ๕_ใบงาน_เฉลย
- ๖_ข้อสอบประจำหน่วย_เฉลย
- ๗_ข้อสอบ_เฉลย
- ๘_การวัดและประเมินผล
- ๙_รูปภาพ
- ๑๐_เสริมสาระ
- ๑๑_สื่อเสริมการเรียนรู้

พุทธประวัติ พระสาวก

ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยาหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
๒. วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ประสูติ

ประกาศพระพุทธศาสนา

การตรัสรู้

ปรินิพพาน

แคว้นลักกะ

กรุงกบิลพัสดุ์

แม่น้ำโรหิณี

กรุงเทวทหะ

พระเจ้าสุทโธทนะ
แห่งกรุงกบิลพัสดุ์

พระนางสิริมหามายา
ราชิดาแห่งกรุงเทวทหะ

พระราชกุมาร
สิทธัตถะ

แคว้นสักกะ

กรุงกบิลพัสดุ์

สวนลุมพินี

แม่น้ำโรหิณี

กรุงเทพมหานคร

- ประสูติ ณ สวนลุมพินี ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
- พราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๘ ทำนายว่า หากครองเรือนจะเป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ แต่ถ้าออกผนวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก
- หลังประสูติได้ ๗ วัน พระราชมารดาก็สวรรคต พระนางประชาบดีโคตรมี พระกนิษฐาของพระราชมารดา เป็นผู้เลี้ยงดูสืบมา

พระราชกุมาร
ลีทิตตะ

พระนางยโสธรา

พระราहुล

- ทรงได้รับการศึกษาศิลปวิทยาทุกแขนงจากครูวิศวามิตร
- เมื่อมีพระชนมายุได้ ๑๖ พรรษา ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา หรือ พระนางพิมพา
- มีพระราชโอรสองค์หนึ่ง พระนามว่า พระราहुล ซึ่งแปลว่า บ่วง

เทวทูตทั้ง ๔

เมื่อครั้งเสด็จประพาสอุทยาน ได้ทอดพระเนตรเห็น **คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ** ทรงดำริว่า

“ชีวิตของทุกคนต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น
ไม่มีใครหลีกเลี่ยงได้ และวิถีทางที่จะพ้นทุกข์ของชีวิตเช่นนี้ คือ
ต้องสละเพศผู้ครองเรือน”

คนแก่

คนเจ็บ

คนตาย

สมณะ

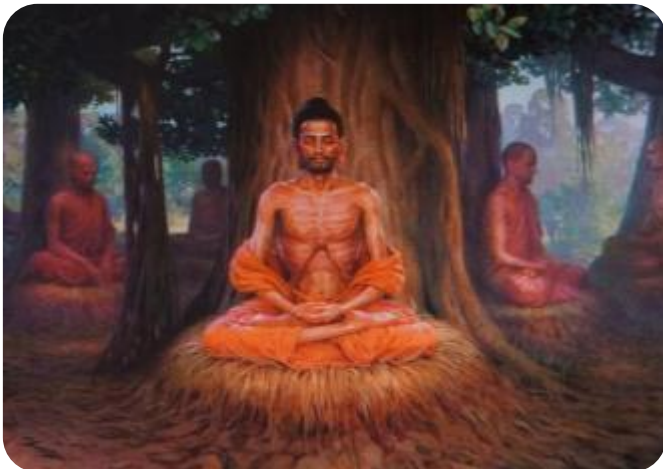
แท้จริงแล้วบรรดา **คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ** เป็น **เทวทูตหรือทูตสวรรค์** ผู้มีหน้าที่ส่งสารอันอันประเสริฐ

ออกผนวช

- เมื่อมีพระชนมายุได้ ๒๙ พรรษา ทรงตัดสินใจที่จะออกผนวช
- ทรงตัดพระเมาลี (มวยผม) ถือเพศบรรพชิต ณ ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา
- ทรงศึกษาในสำนักต่างๆ รวมไปถึงสำนักของอาจารย์ดาบส กาลาม โคตรและอุททกดาบส รามบุตร จนสำเร็จฌานสมาบัติขั้นที่ ๘ จึงอำลาไปบำเพ็ญเพียรตามลำพัง

- ทรงบำเพ็ญเพียรที่ อรุเวลาเสนานิคม
- ปัญจวัคคีย์ อันมี โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ คอยปรนนิบัติรับใช้
- ทรงบำเพ็ญ ทุกกรกิริยา หรือ การกระทำที่ทำได้ยากยิ่ง มี ๓ ขั้นตอน

กัณฑ์

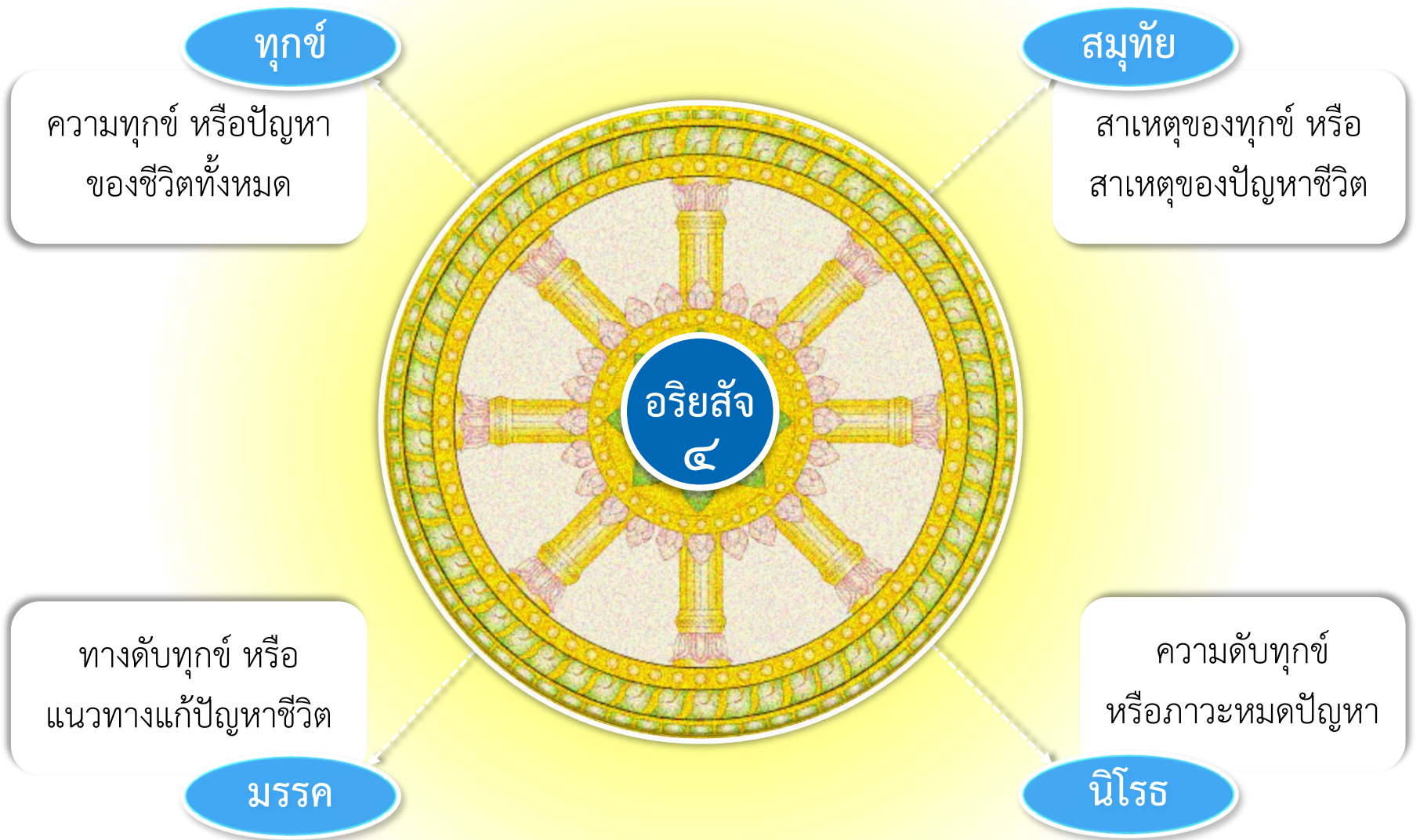
กลั่นลมหายใจ

อดอาหาร

- พระสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็น พระสัมมาสัมพุทธะ
- พระสัมมาสัมพุทธะ แปลว่า ผู้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ
- ตรัสรู้เป็นพระพุทเจ้า เมื่อวันเพ็ญเดือน ๖ ขณะมีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา
- สิ่งที่ตรัสรู้ คือ ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ เรียกว่า อริยสัจ

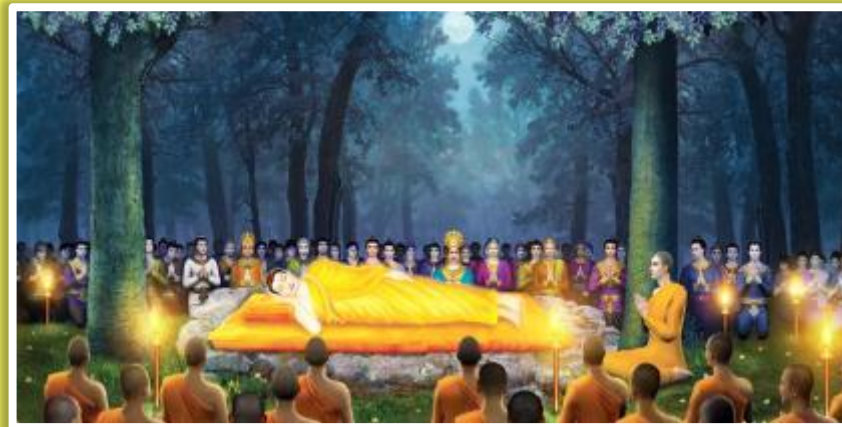
- หลังจากตรัสรู้แล้ว ทรงพิจารณาธรรม เป็นเวลา ๗ สัปดาห์ ก่อนเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ทรงแสดงธรรมโปรดปัญจวคีย์ ณ ป่าอสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี
- การแสดงธรรมนี้เรียกว่า ปฐมเทศนา
- ธรรมที่ทรงแสดงเรียกว่า ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร

ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นธรรมที่วาดด้วยแนวทางที่ไม่พึงปฏิบัติสองทาง คือ ดิ่งเกินไป และหย่อนเกินไป ส่วนแนวทางที่ควรปฏิบัติ คือ ทางสายกลาง (อริยมรรคมีองค์ ๘ และ อริยสัจ ๔)

ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระเจ้าได้ตรัสพระโอวาทครั้งสุดท้ายว่า

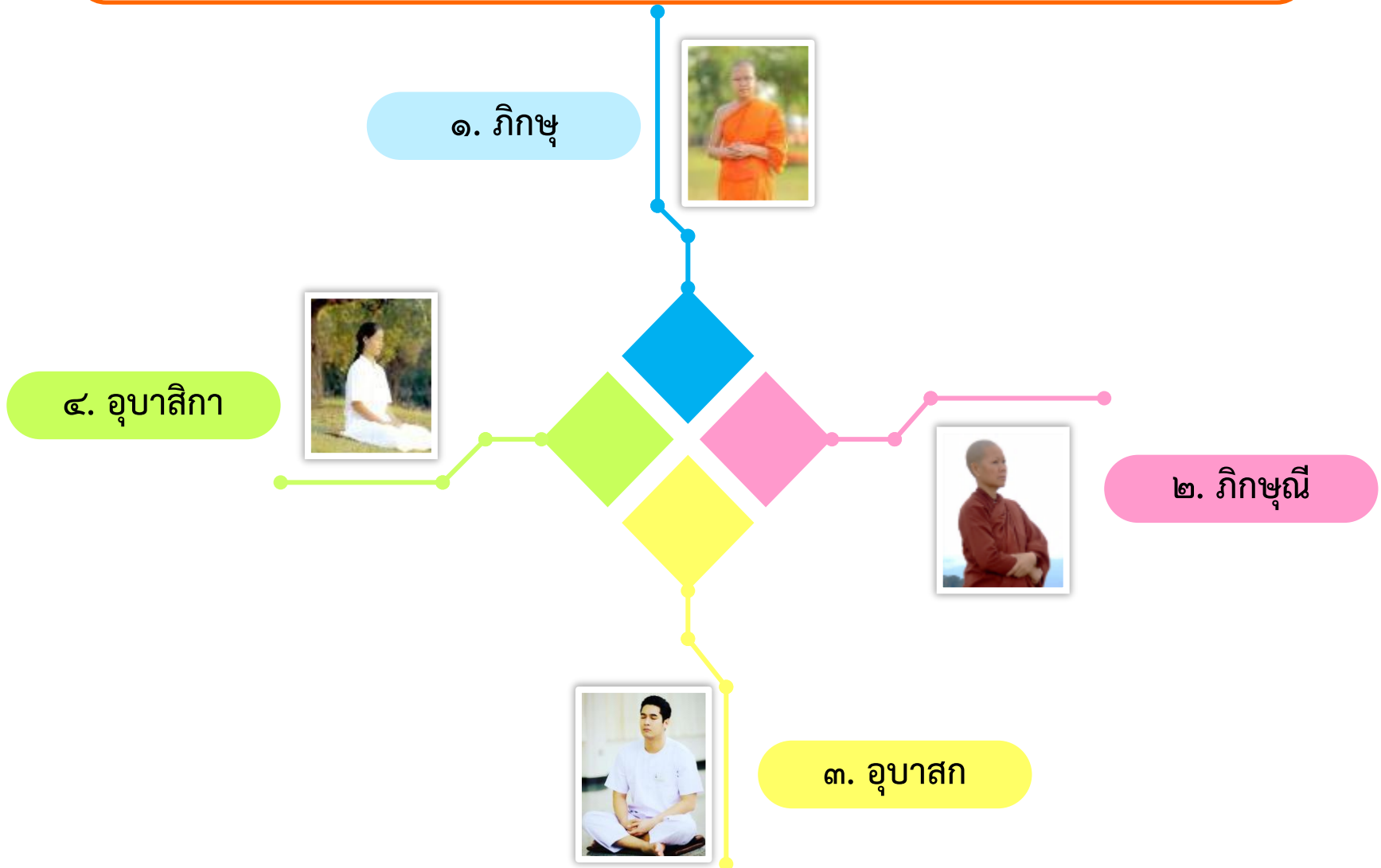
“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนเธอทั้งหลายว่า
สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมและสั่นไปเป็นธรรมดา
พวกเธอจงยังประโยชน์ตนและผู้อื่น
ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด”

พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน

ณ สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา เมื่อวันเพ็ญขึ้น ๑๕ เดือน ๖ ขณะพระชนมายุ ๘๐ พรรษา

- ทรงสถาปนา **พุทธบริษัทสี่** ขึ้น เพื่อนำความรู้ ความสามารถไปสืบสานต่อเจตนารมณ์ของพระองค์และสืบทอดให้พระพุทธศาสนายืนยาวต่อไป

ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา

พระมหากัสสปะ

อนาถบิณฑิกเศรษฐี

พระอุบาลี

นางวิสาขา

- พระมหากัสสปะ มีนามเดิมว่า ปิณฑลิ ท่านมีนิสัยชอบความสงบ ชอบปลีกตัวอยู่ตามป่า และถือธุดงค์อย่างเคร่งครัด

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา
- เป็นผู้มีศีลจะ
- เป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทียอย่างยิ่ง
- มีชีวิตเรียบง่าย
- เป็นตัวอย่างในทางที่ดีงาม

- **พระอุบาลี** เป็นผู้ทรงอภิญญาและแตกฉานในปฏิสัมภิทา ๔ มีความสนใจในพระวินัยเป็นพิเศษ ได้ศึกษาพระวินัยจากพระพุทธองค์จนมีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถในการพิจารณาอธิกรณ์เป็นเหตุทัคคะด้านพระวินัย

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- เป็นผู้เชี่ยวชาญพระวินัย
- เป็นครูที่ดี
- มีความเฝืหาความรู้เสมอ

- อนาถบิณฑิกเศรษฐี มีนามเดิมว่า **สุทัตตะ** เป็นผู้ใจบุญสุนทาน โดยได้ตั้งโรงทานให้แก่ ยาจกกวณิกเป็นประจำ จึงเป็นที่มาของชื่อ **อนาถบิณฑิกะ** (ผู้มีก้อนข้าวเพื่อคนอนาถา)

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- เป็นผู้มั่นคงในการทำบุญ
- เป็นทายกตัวอย่าง
- เป็นพ่อที่ดีของลูก
- เป็นผู้มีความตั้งใจแน่วแน่

- นางวิสาขได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าและบรรลุนิพพานเมื่ออายุ ๗ ขวบ กล่าวกันว่านางวิสาขานั้น มีลักษณะงามพร้อม ๕ ประการ เรียกว่า “เบญจกัลยาณี” นางวิสาขเป็นสาวิกาที่มั่นคงในพระรัตนตรัยมาก นางได้ขอพรจากพระพุทธเจ้า ๘ ประการเป็นเอตทัคคะ ด้านการถวายทาน

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

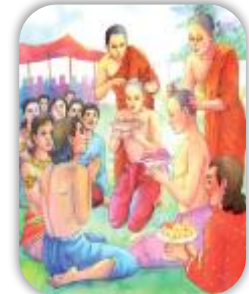
- มีคารวธรรมอย่างยิ่ง
- มีปัญญาและกุศโลบายแนะนำคนเข้าหาพระธรรม
- จริงใจและช่วยเหลือเพื่อนเสมอ
- เป็นสาวิกาผู้มั่นคงในพระรัตนตรัย
- ช่วยปกป้องพระศาสนา
- มีวิจาร์ญาณรอบคอบอย่างยิ่ง

พระเจ้าอโศกมหาราช

พระโสณะ และ พระอุตตระ

- **พระเจ้าอโศกมหาราช** เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าพินทุसार
- เมื่อพระราชบิดาสวรรคต พระเจ้าอโศกได้สำเร็จโทษพระภาคีต่างพระชนนีถึง ๙๙ พระองค์
- ทรงมีชื่อเรียกขานอีกอย่างหนึ่งว่า “**จันทาสก**” แปลว่า “**อโศกผู้โหดร้าย**”
- เมื่อนับถือพระพุทธศาสนา ทรงประกอบกรรมอันเป็นกุศลเป็นอันมาก ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นการใหญ่จนได้พระนามใหม่ว่า “**ธรรมสก**” แปลว่า “**อโศกผู้ทรงธรรม**”

- ทรงเป็นผู้มั่นคงในพระ
รัตนตรัยและเป็นอุบาสกที่ดี

- ทรงมีน้ำพระทัยกว้างขวาง
และให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- ทรงมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง

- ทรงเป็นมหาราชในอุดมคติ

- พระโสณะและพระอุตตระเป็นชาวชมพูทวีป มีชีวิตอยู่ในรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช
- เป็นผู้แตกฉานในพระไตรปิฎก
- มีส่วนร่วมในการสังคายนาครั้งที่ ๓
- เมื่อเสร็จสิ้นการสังคายนา ได้รับการแต่งตั้งเป็นธรรมทูตเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่างๆ

- เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า

- เป็นผู้ที่มีขันติธรรมสูงยิ่ง

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- เป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดพระธรรม

อัมพชาดก

- อัมพชาดกให้ข้อคิดว่า “ความกตัญญูกตเวที รู้คุณคนและตอบแทนคุณ เป็นพื้นฐานของบุคคลใดมีคุณธรรมข้อนี้ คุณธรรมอื่นๆ ย่อมจะงอกงามตามมาอย่างน่าอัศจรรย์” ดังพุทธภาษิตว่า “ภูมิ เว สปปุริสาณํ กตญญูกตเวทีตา” ความกตัญญูกตเวทีเป็นพื้นฐานของคนดี

ติตติรชาดก

- ติตติรชาดกให้ข้อคิดว่า การเคารพนบถนอบผู้อาวุโส จะทำให้เกิดความยำเกรง เชื่อฟังและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ดังที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสว่า “คนเหล่าใดฉลาดในธรรม เคารพนบถนอบต่อผู้เจริญด้วยวัยวุฒิ คนเหล่านั้นย่อมได้รับยกย่องสรรเสริญในปัจจุบัน และมีทางไปที่ดี ได้รับความเจริญต่อไปในภายภาคหน้า”

